Bakgrunnsnotat: Oppdatering av planretningslinjer i regional plan for vannforvaltningsplan for Rogaland vannregion 2028-2033

Dato: 25.5.26, oppdatert 10.8.26

Bakgrunn

I Regional plan for vannforvaltning i Rogaland vannregion (2022-2027) ble det vedtatt regionale planretningslinjer. Retningslinjene ble vedtatt i alle vannforvaltningsplanene, med unntak av Trøndelag.

Gjeldende plan ligger tilgjengelig på vannportalen.no/rogaland.

Retningslinjene er også gjengitt i Tabell 2 nederst i dette dokumentet, i venstre kolonne.

Planprogram (2028-2033)

I planprogrammet til Rogaland vannregion (2028-2033) ble temaet «beskytte vannmiljøet i kommunale planer» løftet frem som et av flere tema som bør få forsterket innsats i neste planperiode. Her er flere konkrete behov omtalt.

I planprogrammet står det at planretningslinjene i gjeldende plan skal evalueres, og at det vil være aktuelt å vurdere behov for å oppdatere retningslinjene etter de behovene som er avdekket.

Gjennomført evaluering og medvirkning

Vannregionmyndighet (VRM)-nettverket satte i gang en felles evaluering av de regionale planretningslinjene høsten 2025, der hensikten var å få til en samlet evaluering for alle vannregionene, som gav grunnlag for å kunne vurdere behov for oppdatering.

Det ble opprettet en arbeidsgruppe under VRM-nettverket, med representanter fra Nordland, Vestland, Rogaland og Vest-Viken vannregioner.

Evaluering bestod av ulike deler:

- Vurdering av forholdet mellom gjeldende retningslinjer og nasjonale føringer
    - Intern evaluering av arbeidsgruppa
- Vurdering av forholdet mellom gjeldende retningslinjer og regionale føringer
    - Utføres ved behov for hver enkelt VRM (særlig gjeldende for fylkene som er i gang med å samle alle arealføringer i en plan)
- Innspill fra eksterne
    - Utføres ved bruk av spørreskjema som sendes til alle kommuner og Statsforvalter i vannregionen

- Innspill fra fylkeskommunens saksbehandlere
    - Utføres ved behov for hver enkelt VRM
- Diskusjon i arbeidsgruppe og forslag til nasjonal mal for oppdaterte planretningslinjer

Alle vannregionene ble oppfordret til å sende ut spørreskjema til kommunene og Statsforvalteren, dette ble gjennomført i Rogaland, Møre og Romsdal, Vestland, Nordland, Glomma og Vest-Viken i oktober 2025. Resultatene ble nyttet inn i diskusjon i arbeidsgruppa og til forslag for oppdaterte planretningslinjer.

Forslag til oppdaterte retningslinjer ble deretter lagt frem for, og diskutert, i VRM nettverket i januar 2026.

Miljødirektoratet signaliserte i februar 2026 at de ønsket å gjennomføre en juridisk vurdering av oppdaterte retningslinjer. Videre planlagt medvirkning i vannregionen ble derfor satt på vent, til dette var gjennomført. Miljødirektoratet hadde fortsatt ikke fått gjennomført en juridisk vurdering i april, og VRM Rogaland besluttet derfor å gå videre med å inkludere oppdaterte retningslinjer i planen. Det ble gjort noen små justeringer på noen av retningslinjene, før de ble lagt frem for VRU, den 15. juni 2026.

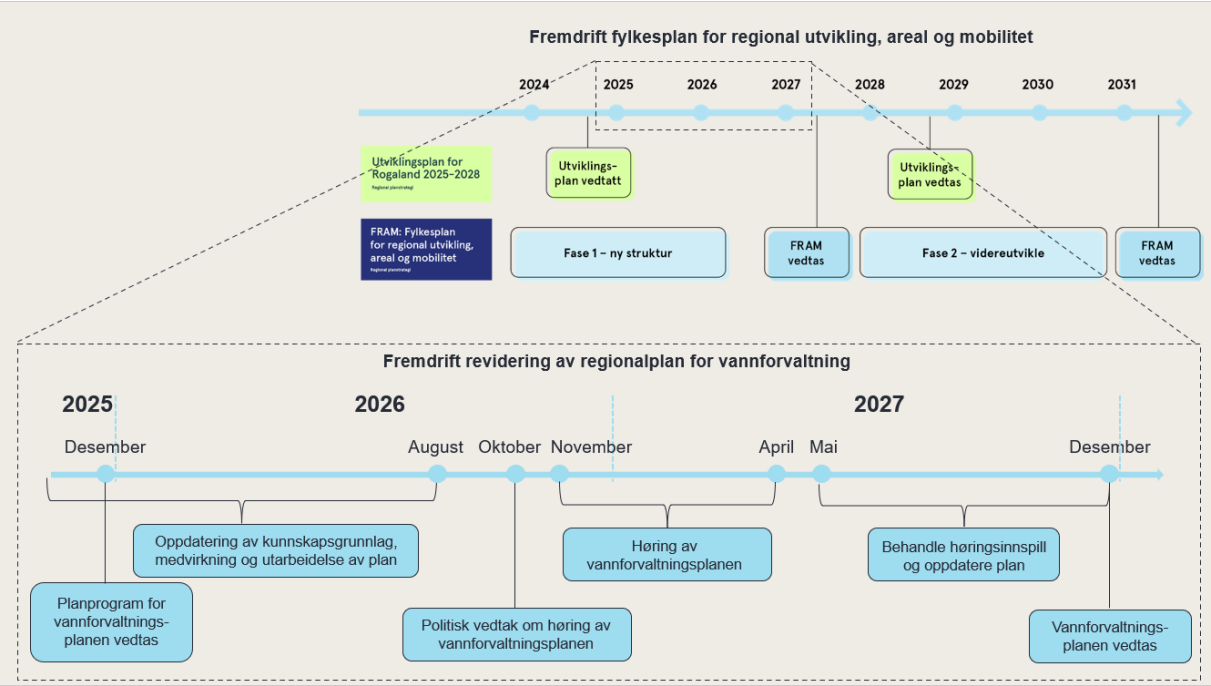
I etterkant av VRU-møtet i juni, arrangerte VRM et arbeidsmøte 5. august mellom fylkeskommunen og statsforvalteren for å diskutere retningslinjene ytterligere. Arbeidsmøtet hadde som formål i sikre at planavdelingen til Statsforvalteren i Rogaland og planseksjonen i Rogaland fylkeskommune fikk bidra med synspunkt og gi innspill.

Forslag til justeringer på noen av retningslinjene er lagt inn med oransje tekst i tabell 1 under.

Forhold/vurderinger til andre regionale planer

Det er ønskelig å være samkjørt på tvers av vannregiongrensene, men også få til god harmonisering og samordning på tvers av andre regionale planer i Rogaland. Nå skal alle retningslinjer samles i pågående planarbeid Fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (FRAM). I planprogrammet til FRAM er det fastsatt at planarbeidet i første fase vil begrenses til å vurdere hvordan arealføringer fra det nasjonale arbeidet med regionalplan for vannforvaltning i Rogaland bør harmoniseres med ny plan. Både FRAM fase 1 og regionalplan for vannforvaltning skal sendes på høring høsten 2026, men FRAM fase 1 er planlagt innen juni 2027, mens regionalplan for vannforvaltning følger nasjonal fremdrift og skal vedtas mot slutten av 2027.

Det foreslås at planretningslinjene for regionalplan for vannforvaltning i Rogaland ligger til denne planen, både i høring og i vedtatt plan. Dette for å sikre en mest mulig helhetlig tilnærming til arbeidet med vannforvaltningen, samt koordinering på tvers av vannregionene i Norge. I planprogrammet til FRAM, fase 2, vil det vurderes hvordan retningslinjene i vannforvaltningsplanen vil kunne inkluderes.

Forslag til oppdaterte planretningslinjer

Med utgangspunkt i resultat fra evalueringen gjennom VRM-nettverket, ble det lagt frem et forslag til felles oppdaterte retningslinjer. Disse ble noe justert av VRM Rogaland før de ble lagt frem for VRU 15. juni. Begge sett med forslag ligger presentert i Tabell 1.

Tabell 1 Oversikt over forslag til oppdaterte retningslinjer fra arbeidsgruppa i VRM-nettverket og justert forslag for Rogaland vannregion. Rød tekst er det som ble lagt frem for VRU den 15. juni. Oransje tekst er nye forslag basert på dialogmøte mellom statsforvalteren og fylkeskommunen i august.

Forslag fra arbeidsgruppa i VRM-nettverket	**Endringsforslag**
<u>Vannmiljø</u>	<u>Vannmiljø</u>
1. Alt vann skal forvaltes med sikte på beskyttelse og bærekraftig bruk av vannet og vannets økosystemer.	Det samme
2. Livet i vassdrag, inklusive fisk, kreps og elvemusling (her kan det viktigste i den enkelte region nevnes), med økologiske funksjonsområder skal ivaretas.	Livet i vassdrag, inklusive fisk og elvemusling, med økologiske funksjonsområder skal ivaretas.
3. Vassdrag skal bevares så nært opptil sin naturlige form som mulig. Lukking skal unngås.	Det samme
4. I vassdrag skal gjenåpning, fjerning av menneskeskapte vandringshindre og restaurering vurderes.	I planer som berører allerede lukkede eller sterkt påvirkede vassdrag, skal det vurderes om vassdraget kan gjenåpnes og restaureres. *(Gjeldende retningslinje foreslås videreført)*

<u>Blågrønne strukturer</u>	
5. Større landskapsøkologiske korridorer som ivaretar grøntstrukturer og blågrønne verdier i urbane områder bør tillegges særskilt verdi.	Det samme
6. Områder av betydning for vannmiljø som myr, våtmark, skog og ugjødsla mark, **skal/bør** sikres, holdes intakte og ved behov vurderes restaurert.	Områder av betydning for vannmiljø som myr, våtmark, *natur*skog og ugjødsla mark, **bør** sikres, holdes intakte og ved behov vurderes restaurert.
7. Bredden på vegetasjonsbeltet langs vassdrag bør fastsettes i rettslig bindende planer (etter plan- og bygningsloven).	Bredden på vegetasjonsbeltet langs vassdrag bør fastsettes *i kommuneplan, på en slik måte at funksjonskravet i vannressursloven § 11 ivaretas.*
<u>Avløp og overvann</u>	
8. Overvannsløsninger skal ivareta vassdragets økologiske funksjoner og ha kapasitet til å ta unna forventet økt nedbørintensitet og nedbørmengde.	Det samme
9. Arealplanlegging og utbygging tar hensyn til kapasiteten på eksisterende og nye avløpssystem slik at økt belastning ikke påvirker måloppnåelsen etter vannforskriften.	Det samme
<u>Andre</u>	
10. Drikkevannskildene med tilsigsområde skal beskyttes for dagens og framtidas behov.	Det samme
11. Mellomlagring og sluttdisponering av masser, inklusive snø, **skal/bør** unngås nær sjø og vassdrag for å hindre avrenning av partikler og annen forurensning som kan påvirke vannmiljø og vassdragets kantsoner.	Mellomlagring og sluttdisponering av masser, inklusive snø, **bør** unngås nær sjø og vassdrag for å hindre avrenning av partikler og annen forurensning som kan påvirke vannmiljø og vassdragets kantsoner.
12. Planlegging i sjø og på land, og hele fjordsystem, skal sees i sammenheng. Viktige marine naturtyper skal ivaretas.	Flytte retningslinjene opp under tema: vannmiljø (nr. 2) Andre setning endres: Viktige *økologiske funksjonsområder* skal ivaretas.

Tabell 2: Tabellen er utarbeidet av en arbeidsgruppe under VRM-nettverket. Den gir oversikt over gjeldende retningslinje, nye forslag som kom inn i spørreundersøkelsen, hva som er vurdert og forslag til oppdatert retningslinje / annet forslag. Nummerering i tabell stemmer ikke helt overens lenger.

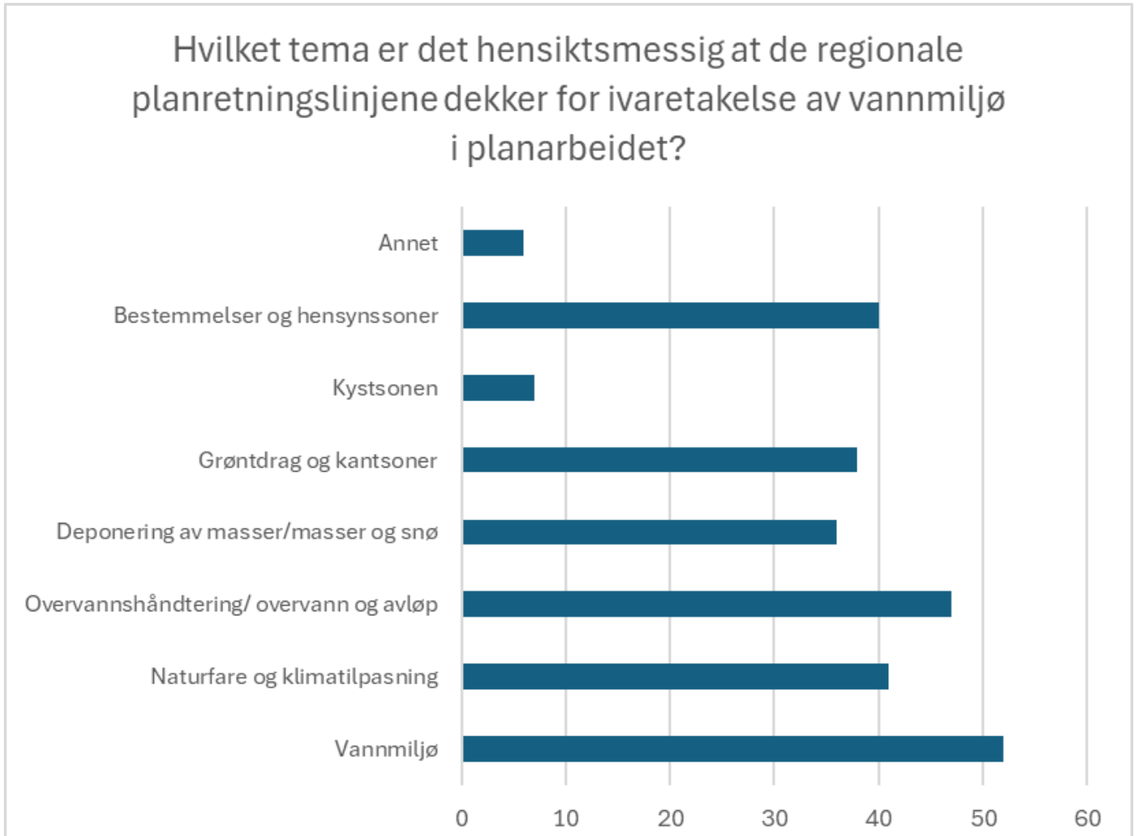
Gjeldende retningslinje (2022-2027) Fra mal	**Forhold til lov, SPR, nasjonale føringer**	**Forslag til oppdatert retningslinje Evt. ta ut**	**Kommentar**
1.1. Regional plan for vannforvaltning bør innarbeides og detaljeres i kommuneplan og underliggende planer, basert på kunnskap om lokale forhold. Vannmiljø og vedtatte miljømål skal vurderes og hensyntas i planarbeid som kan påvirke vann. Interkommunalt samarbeid bør vurderes ved påvirkninger på vannmiljø, på tvers av kommunegrensene.	jf. PBL §8-2 og vannforskriften § 29 siste ledd. Miljømål fastsettes i planen, så de skal legges til grunn. MDirs veileder om vannmiljø i arealplanlegging kap. 3.2. og kap. 2.1. Nasjonale føringer for arbeidet med å oppdatere vannforvaltningsplanene kap. 12.2.	Vannmiljø og vedtatte miljømål for innsjøer, bekker, elver, grunnvann og kystvann skal vurderes og ivaretas. Tiltak som påvirker vannmiljøet negativt **bør/skal** unngås.	Retningslinja dekkes av lovverk, men foreslås tatt inn her da: - Ikke alle planleggere ser sammenhengen mellom arealplanlegging og miljømåla i vannforskriften og vannforvaltningsplanene Interkommunalt samarbeid utgår. Kan veiledes om.
1.2. Elver og bekker skal som hovedregel ikke lukkes og skal bevares så nært opptil sin naturlige form som mulig.	I kommunal og regional planlegging bør bevaring, restaurering eller etablering av naturbaserte løsninger vurderes. Statlige planretningslinjer for klima og energi kap. 5.3 siste avsnitt; Bevaring, restaurering eller etablering av naturbaserte løsninger … bør vurderes. Dersom andre løsninger velges, skal det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger er valgt bort.	Vassdrag skal bevares så nært opptil sin naturlige form som mulig. Gjenåpning, fjerning av menneskeskapte vandringshindre og restaurering skal vurderes. Lukking skal unngås.	Foreslår å slå sammen 1.2 og 1.3.
1.3. I planer som berører allerede lukkede eller sterkt påvirkede vassdrag, skal det vurderes om vassdraget kan gjenåpnes og restaureres.	Se Statlige planretningslinjer for klima og energi kap. 5.3 siste ledd. Vannforskriften § 4 (tilstanden skal forbedres og gjenopprettes) Se Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, kap. 5 (men ikke listet opp som forventning)	Erstattes/tas med i retningslinje 2.	Erstattes/tas med i retningslinje 2.
2.1. Det bør ikke legges til rette for utbygging i områder med risiko for naturfare som for eksempel flom og havnivåstigning.	Dekket av følgende føringer: PBL § 28-1 PBL § 4-3 SPR klima og energi. 5.1 og 5.3 TEK17, kap. 7.	Forslag om at denne utgår.	I utgangspunktet er gjeldende retningslinje dekket av bl.a. PBL og SPR (se henvisning i andre kolonne). Klimatilpasning, flom og havnivå antas å dekkes av andre regionale planer/føringer. Anbefaler å holde retningslinjene innenfor temaet vannmiljø. Vi har imidlertid diskutert følgende formuleringer: • Utbygging skal sikres mot naturfare (som for eksempel flom og havnivåstigning). • Utbygging i områder med risiko for naturfare skal unngås. • Ny arealbruk og tiltak skal sikres mot naturfare.
2.2. Vurderinger av vannmiljø må sees i sammenheng med føringer i Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.	Direkte referanse til SPR.	Forslag om at denne utgår.	Retningslinjen refererer direkte til SPR, uten å si noe om innholdet i SPR. Om det er ønskelig å ha med, så må det konkretiseres, f.eks.: *«Vurderinger av vannmiljø må ses i sammenheng med klima- og energihensyn i arealplanlegging.»* Anbefaler heller at den utgår og at dette er i veiledning eller andre steder i vannforvaltningsplanen.
3.1. Planlegging skal identifisere og sikre arealer for overvannshåndtering. Bevaring, restaurering eller etablering av naturbaserte løsninger bør vurderes. Dersom andre løsninger velges, skal	Se PBL § 18-1 d., PBL § 28-10 Tiltakshaver skal gjennomføre tiltak slik at overvann i størst mulig grad infiltreres eller fordrøyes på eiendommen. Forsvarlig avledning skal sikres og opparbeides så langt det er nødvendig.	Vannveier skal identifiseres og arealer skal sikres for forsvarlig overvannshåndtering. Naturbaserte løsninger som åpne vannveier og grønne infiltrasjonsområder skal vurderes.	Forslag om å samle retningslinjer om overvann til en retningslinje. Unngår å gjenta ordrett det som står om naturbaserte løsninger i SPR.

Gjeldende retningslinje (2022-2027) Fra mal	Forhold til lov, SPR, nasjonale føringer	Forslag til oppdatert retningslinje Evt. ta ut	Kommentar
det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger er valgt bort.	Statlige planretningslinjer for klima og energi kap. 5.3 siste avsnitt; Bevaring, restaurering eller etablering av naturbaserte løsninger … bør vurderes. Dersom andre løsninger velges, skal det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger er valgt bort. Se også 9. ledd: "...Planer skal ta hensyn til behovet for åpne vannveier, overordnede blågrønne strukturer, og forsvarlig overvannshåndtering." Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. 5.4: "17. Samfunns- og arealplanleggingen samordnes med planlegging av vannforsyning og avløp, herunder overvannshåndtering og vurdering av naturbaserte løsninger."		
3.2. Overvannsløsninger skal ta hensyn til og fortrinnsvis forbedre stedets økologiske systemer og øke det biologiske mangfoldet.	Se Statlige planretningslinjer for klima og energi, kap. 5.3, 9. ledd Nasjonale forventninger til reg. og komm. planlegging nr 9.	Foreslås tatt ut.	Naturbaserte løsninger tatt inn over i 3.1.
3.3. Overvannsløsninger bør planlegges med kapasitet til å ta unna forventet økt nedbørintensitet og nedbørsmengde, gjerne med bruk av grønne infiltrasjonsområder og åpne vannveier.	Se Statlige planretningslinjer for klima og energi, kap. 5.3, 9. ledd	Foreslås tatt ut.	Åpne vannveier og grønne infiltrasjonsområder tatt inn i 3.1. Kapasitet og klimatilpasning inngår i forsvarlig overvannshåndtering i 3.1. Heller ha veiledning på dette.
3.4. Arealforvaltning og utbygging må planlegges med tanke på kapasiteten på eksisterende og eventuelle nye avløpsanlegg, slik at økt belastning ikke påvirker måloppnåelsen etter vannforskriften.	PBL § 27-2 1. ledd: Før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse eller oppføring av bygning blir godkjent, skal bortledning av avløpsvann være sikret og i samsvar med forurensningsloven.	Arealplanlegging og utbygging skal/bør ses i sammenheng med kapasiteten på eksisterende og nye avløpsanlegg.	Selv om avløp dekkes av PBL, så er ikke det før i byggesaksdelen. Foreslås å videreføre, men forkortet versjon, da det er hensiktsmessig og forutsigbart å vurdere avløp i planleggingsfasen, samt at det bør ses i sammenheng med vurderinger av påvirkninger som følge av arealplaner. Alternativ ordlyd som er blitt diskutert: Kapasitet på eksisterende og nye avløpsanlegg skal/bør sikres i planlegging.
4.1. Deponering av masser og snø bør unngås nær sjø og vassdrag. Dersom det likevel åpnes opp for deponering av masser må krav om tiltak for å hindre avrenning av partikler og annen forurensning som kan påvirke vannmiljøet vurderes etter vannforskriften og annet sektorlovverk.	 Tema / Relevante lover og forskrifter Avfall / masser som avfall — Forurensningsloven, Forurensningsforskriften Terrenginngrep / massemottak — Plan- og bygningsloven, SAK10, TEK17 Arealbruk / regulering — PBL §§ 12-1 og 20-1 Landbruk / bakkeplanering — Jordlova, Forskrift om nydyrking, Forurensningsforskriften kap. 4 Forurensede masser — Forurensningsloven §§ 27–32, Forurensningsforskriften kap. 2 Masseuttak — Mineralloven	Mellomlagring og sluttdisponering av masser, avfall og snø skal/bør unngås nær sjø og vassdrag for å hindre avrenning av partikler og annen forurensning som kan påvirke vannmiljø.	Revidert retningslinje er forenklet og tydeliggjort. Deler av retningslinje er dekket av nasjonale føringer, men ikke helt. Mellomlagring av masser er historisk sett det som er mest problematisk ift. avrenning til vassdrag og påvirkning på vannmiljø. Fysiske endringer som følge av deponivirksomhet dekkes av retningslinje 1.2.
5.1. Grøntdrag og restarealer langs vassdrag og sjø skal som hovedregel bevares for å ivareta verdifulle kvaliteter knyttet til vannmiljø,	Vannressursloven § 11 Nasjonale forventninger til reg. Og komm. Planlegging nr 9., 11. og 16.	Naturlig kantvegetasjon langs vassdrag med årssikker vannføring skal bevares for å motvirke avrenning og ivareta økosystemet.	Dekkes i utgangspunktet av loven. Revidert retningslinje er forenklet og konkretisert inn mot vannmiljø.

Gjeldende retningslinje (2022-2027) Fra mal	**Forhold til lov, SPR, nasjonale føringer**	**Forslag til oppdatert retningslinje Evt. ta ut**	**Kommentar**
biologisk mangfold og landskapsøkologiske korridorer og landskapselementer			Det har blitt diskutert om man skal ha med noe om restaurering i forbindelse med kantvegetasjon. F.eks. legge til: *«Restaurering skal vurderes der kantvegetasjonen er fjernet (evt. der det er hensiktsmessig?).»* Til diskusjon: Kan 5.1 kobles sammen med 5.4?
5.2. Kommunene bør fastsette bredden på vegetasjonsbeltet langs vassdrag i rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven.	Vannressursloven § 11. 1. og 2. ledd	Bredden på vegetasjonsbeltet langs vassdrag bør fastsettes i rettslig bindende planer (etter plan- og bygningsloven).	Man kan vise til vannressurslovens § 11, annet ledd i uttalelser til planer der det er relevant å fastsette bredden. Likevel anbefaler vi å videreføre denne, da den går lengre enn loven og sier at «bredden bør fastsettes …»
5.3. Større landskapsøkologiske korridorer som ivaretar grøntstrukturer og blågrønne verdier i urbane områder bør tillegges særskilt verdi.	SPR klima og energi, kap. 5.3, 9. ledd:	Forslag om at denne utgår.	Retningslinjen under vil også være gjeldende i urbane områder.
5.4. Andre områder av betydning for vannmiljø, som myr, våtmark, skog og ugjødsla mark bør tas hensyn til i planleggingen.	Nasjonale forventninger til reg. Og komm. Planlegging nr 9, 16. SPR klima og energi kap. 5.3 siste ledd. og deler av 5. ledd	Blågrønne strukturer av betydning for vannmiljø og klimatilpasning, som våtmark, myr, skog og ugjødsla mark, skal/bør sikres, holdes intakte og ved behov vurderes restaurert**.**	Inkludere klimatilpasning, og endre fra "Andre områder" til blågrønne strukturer for en tydeliggjøring. Dekker noe av det som tas ut i 5.1 og 5.3. Skal/bør kan vurderes.
6.1. I kommuneplanens arealdel og i underliggende planer bør det legges inn bestemmelser og hensynssoner for å ivareta vannmiljøet i tråd med regional vannforvaltningsplan. Dette gjelder særlig i arealplaner som omfatter sårbare vann og vassdrag og beskyttede områder etter vannforskriften.	Veileder om vannmiljø i arealplanlegging.	*Foreslås tatt ut eller lagt til som veiledning til overordnet retningslinje om vannmiljø.*	Nevnes som verktøy i introteksten til retningslinjene. Ordlyden er mer veiledende enn en retningslinje, og vanskelig å følge opp som f.eks. innsigelse. Finnes også i veileder om vannmiljø i arealplanlegging. Vi kan veilede på hvordan det kan gjøres.
6.2. Kommunene skal i sin plan- og enkeltsaksbehandling sikre drikkevannskildene for dagens og fremtidens behov.	Se Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging kap. 6.5 nr 9.	Drikkevannskildene med tilsigsområde skal beskyttes for dagens og framtidas behov.	Innspill fra Mattilsynet til Nordland om behov for å inkludere tilsigsområde. Endret ordlyd fra "sikre" til "beskytte". Tilsig vs nedbørfelt?
6.3. I bestemmelser til kommuneplanens arealdel og underliggende arealplaner kan det ved behov stilles rekkefølgekrav for å sikre at fastsatte mål for vannmiljø nås og at vannforekomsten ikke settes i fare for å få forringet miljøtilstanden.		*Foreslås tatt ut eller lagt til som veiledning til overordnet retningslinje om vannmiljø.*	Se kommentar til 6.1.
KYST – FRA NORDLAND			
KYST – Fra Nordland Kommunene bør i kommuneplanens arealdel planlegge hele kommunens sjøareal.		Planlegging i sjø og på land skal sees i sammenheng. Viktige marine naturtyper skal ivaretas.	Viktig å vurdere arealplaner/arealbruk på land når man planlegger i sjø, og omvendt, ikke bare i KPA.
KYST – Fra Nordland Kommunene oppfordres til å utarbeide interkommunale kystsoneplaner som avklarer og vurderer arealbruken i dag og i framtida. Dette fordi gode interkommunale prosesser i kystsonen kan gjøre kommunene bedre i stand til å forvalte arealene på en mer helhetlig og bærekraftig måte.		Hele fjordsystem må ses i sammenheng i planlegginga. Interkommunale planer for kystareal er en fordel.	Veldig god erfaring i Vestland med interkommunale planer for kystareal (*til forskjell* fra kystsoneplaner).

Gjeldende retningslinje (2022-2027) Fra mal	Forhold til lov, SPR, nasjonale føringer	Forslag til oppdatert retningslinje Evt. ta ut	Kommentar
Eventuell ny retningslinje - Livet i vassdrag: Fra Nordlands gjeldende plan: De ville stammene av laks, sjøørret og -røye må sikres i arealforvaltningen.	Lakse- og innlandfiskeloven § 7, første ledd: Hensynet til fiskeinteressene og ivaretakelse av fiskens og andre ferskvannsorganismers økologiske funksjonsområder skal innpasses i planer etter plan- og bygningsloven i kommune og fylke. Lakse- og innlandsfiskeloven § 7a, første ledd: Når det treffes vedtak eller gjennomføres tiltak som kan påvirke laksens levevilkår, skal de særskilte hensyn som følger av Stortingets vedtak om nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder legges til grunn. I disse områdene skal laksen sikres en særlig beskyttelse mot skadelige inngrep. - Usikker på om §7a, andre ledd er aktuell	Livet i vassdrag, inklusive fisk, kreps og elvemusling (her kan det viktigste i den enkelte region nevnes), med økologiske funksjonsområder skal ivaretas.	Diskutere ordbruk: ivaretas, hensyntas, sikres? Diskutere leveområder vs økologiske funksjonsområder. Vassdrag vs ferskvann. Med økologiske funksjonsområder kan vi sikre at også funksjonsområder for anadrom fisk i sjø hensyntas. Nordlands forslag i arealforvaltningsplanen (skal på høring): Hensynet til lokale bestander av anadrom fisk og innlandsfisk, samt deres leveområder skal ivaretas.
Forslag til nye tema fra respondentene i spørreskjema			
Ved inngrep Forslag: Retningslinjer for beste løsning når bekker må lukkes.		Foreslår at vi ikke tar inn dette	Hører ikke hjemme i en planretningslinje. Kan eventuelt vurderes i en veileder.
Restaurering Forslag: Retningslinjer for restaurering av vassdrag med tilhørende grøntdrag og kantsone.		Foreslår at vi ikke tar inn dette	Hører ikke hjemme i en planretningslinje. Kan eventuelt vurderes i en veileder.
Økosystem Forslag: - at vannforekomst og kantsone ses i sammenheng. - Fokus på viktigheten og funksjonen til akvatiske økosystemer. - Innarbeide mer om kalksjøer og marine naturtyper		Foreslår at vi ikke tar inn dette	Kantsoner vurderes som ivaretatt av forslag til retningslinjer over. Funksjon til akvatiske økosystemer vurderes som delvis ivaretatt av retningslinjer om miljømål og kyst. Sistnevnte dekker også til dels marine naturtyper. Foreslår å ikke ta inn noe spesifikt om kalksjøer med bakgrunn i prinsippet ingen nevnt, ingen glemt for vassdrag/ferskvann.
Utfylling i sjø og vassdrag Forslag: Utfylling til sjø og vassdrag er en tilbakevendende utfordring som ikke dekkes av dagens retningslinjer. Samtidig så er det et kontinuerlig press for slik aktivitet. Videre er det slik at kommunen og vannforvaltninga har begrenset mulighet for å regulere slike tiltak. Jeg savner bedre bestemmelser som gir kommunen et større handlingsrom til å stoppe utfylling til sjø og vassdrag og som gir kommunen større muligheter for å kreve vurdering av alternativer og til å stoppe tiltak der konsekvensen eller målet er utfylling til sjø og vassdrag	Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag Etter regelverket er det i utgangspunktet forbud mot utfylling i sjø og vassdrag. Forurensningsloven kap. 22.	Foreslår at vi ikke tar inn dette	Forbud i forurensningsregelverket. Dekkes til dels av retningslinjer om å bevare vassdrag så nært opptil sin naturlige form som mulig + retningslinje om miljømål. Krever ofte at det søkes om tillatelse etter plan- og bygningsloven, dersom det ikke er regulert eller avsatt arealer i arealdelen.
Byggegrense/byggeforbudssone langs vassdrag Forslag: Det er en del kommuner som har manglende/ikke tilstrekkelig byggeforbudssone i KPA ved 1. gangs høring.	PBL § 1-8	Foreslår at vi ikke tar inn dette	Foreslår at vi ikke tar inn dette

Gjeldende retningslinje (2022-2027) Fra mal	**Forhold til lov, SPR, nasjonale føringer**	**Forslag til oppdatert retningslinje Evt. ta ut**	**Kommentar**
Naturfare og klimatilpasning Forslag: Et punkt på planlegging og utforming av flom- og erosjonssikring? Fysiske tiltak generelt er ikke nevnt i retningslinjene i dag, og vi ser at spesielt flom- og erosjonssikringstiltak har et stort potensiale til å påvirke vannforekomster negativt. Og det blir bare flere og flere slike tiltak.	Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag samt vannressursloven.	Foreslår at vi ikke tar inn dette	Foreslår at vi ikke tar inn dette, se også vurdering over. Dekkes til dels av retningslinjer om å bevare vassdrag så nært opptil sin naturlige form som mulig + retningslinje om miljømål + naturbaserte løsninger. Krever ofte at det søkes om tillatelse etter plan- og bygningsloven, dersom det ikke er regulert eller avsatt arealer i arealdelen.
Samisk natur- og kulturgrunnlag 1. Planen nevner samisk natur- og kulturgrunnlag, men gir ingen konkret beskrivelse av hvordan samiske interesser er involvert i planprosessen. Samiske rettigheter til naturressurser og tradisjonell bruk av vannforekomster bør være en integrert del av vannforvaltningen, spesielt i områder med samisk bosetting og reindrift. 2. Selv om restaurering nevnes, er det lite fokus på naturbaserte løsninger som alternativ til tekniske inngrep. Slike løsninger (f.eks. våtmarker, åpne vannveier) kan gi bedre klimatilpasning, flomsikring og biologisk mangfold.		Foreslår at vi ikke tar inn	Foreslås å evt. heller veilede på dette der relevant. Naturbaserte løsninger og restaurering inngår i retningslinjene.
Flomveier Bygninger og anlegg skal utformes slik at naturlige flomveier blir bevart og tilstrekkelig sikkerhet mot flomskader blir oppnådd. Der det er nødvendig, skal det avsettes areal til flomveier.		Foreslår at vi ikke tar inn	Areal til vannveier inngår i 3.1. Det samme gjelder til dels sikkerhet mot flomskader (forsvarlig overvannshåndtering). Naturfare, flom og klimatilpasning i seg selv vurderer vi som for lite konkret om vannmiljø, og bør inngå i andre regionale planer. Se også innledningstekst ang. at vurderinger av vannmiljø skal ses i sammenheng med klimatilpasning.
Generelt Det ville være normalt å ha retningslinjer som ikke går inn i andre fagetaters innsigelsesinstitutt. Fylkeskommunen bør forholde seg til de områdene som en kan gi innsigelse til.			Fylkeskommunens har innsigelsesmyndighet som planmyndighet – ivaretakelse av regionale planer.

Figur 1 Resultat fra spørreundersøkelsen høsten 2026. Figuren viser antallet avkrysninger hver tematikk fikk totalt. Merk at kun Nordland hadde med tema «Kystsone».

Figur 1 viser antallet avkrysninger hver tematikk fikk totalt, basert på svar fra alle vannregionene som sendte ut. NB: Det er kun Nordland som har tema “Kystsonen” i sin plan, derfor er det få stemmer på denne. Kystsonen fikk 7/9 mulige avkrysninger i Nordland vannregions resultater.

Generelle innspill som har kommet inn i Glomma og Vest-Viken:

- Retningslinjene bør tydeliggjøres
- Eventuelt bør det utarbeides en veileder. Dette er temaer kommunen har tatt inn i kpa, men møter mange spørsmål og diskusjon i konkrete saker.
- En overordnet betraktning er at planretningslinjene er veldig omfattende. For å gjøre det viktigste innholdet mer tilgjengelig vil det være nyttig om det utarbeides noen pedagogiske "kortversjoner" eller lignende. Kanskje små filmsnutter eller lignende er en mulighet?